

היועמ"שית נגד הממשלה: החלטות מתקבלות ללא דיון ראוי, האינטרס הציבורי נפגע

המכתב נשלח בעקבות מספר אירועים מהעת האחרונה בהם הובאו לאישור הממשלה החלטות מהותיות בהיעדר תשתית מקצועית ומשפטית מתחייבת • בין השאר מדובר בהחלטות ביטחוניות וכלכליות גדולות שהובאו בפני השרים ברגע האחרון מבלי שיכלו לעיין בהן

[נטעאל בנדל](#), 11/2/2024, 10:17, עודכן 11/2/2024, 10:54 **ישראל היום**

היועצת המשפטית לממשלה, גלי בהרב מיארה, והמשנה המנהלי, גיל לימון, מזהירים היום (ראשון) את הממשלה כי לאחרונה **התרבו מקרים של קבלות החלטות ממשלה בניגוד לכללים.**

בין השאר, **מדובר בהחלטות ביטחוניות וכלכליות גדולות שהובאו בפני השרים ברגע האחרון, מבלי שיכלו לעיין בכלל בהחלטה המוצעת ולגבש עמדה ואף לא בוצעה לגביהם עבודת מטה מקצועית.**

ראש הממשלה נתניהו בישיבת הממשלה (ארכיון) |לע"מ

כך למשל בשבוע שעבר, לקראת סוף ישיבת הממשלה, וכאשר שרים ריבם כבר עזבו את החדר ואף ראש הממשלה עזב, שר האוצר בצלאל סמוטריץ' העלה לפתע להצבעה את מה שכינה "התכנית הממשלתית לתמרוץ ולהאצה של ענף הנדל"ן והבנייה למגורים" ועמה "תוספות מהותיות" לדברי היועמ"שית, אשר הועלו בעל פה ללא ידיעה מוקדמת שלה שרים.

אף שנציגי היועצת אמרו כי ישנה מניעה משפטית לאשר את התוספות, הממשלה הצביעה ואישרה אותן. לדברי המשנה לימון, הממשלה לא הציגה סיבות מיוחדות שיצדיקו לחרוג מן הכללים, כמו למשל דחיפות בטחונית וכדומה. לימון כתב כי "חשש, כי השימוש בסמכויות החריגות הקבועות בתקנון.

עבודת הממשלה נעשה שלא מטעמי דחיפות, אלא כדי לעקוף את דרכי העבודה התקינות של הממשלה, או חמור מכך – שהתנהלות זו נועדה כדי להביא לדיון בממשלה הצעות החלטה שלגביהן נקבעה מניעה משפטית" עוד הוסבר במכתב כי הכללים לקבלת החלטות על ידי הממשלה אינם עניין אלא נועדו לאפשר לשרים לקבל החלטה מושכלת למען הציבור תוך עיון בחוות דעת מקצועיות ומשפטיות כדי לקבל החלטה.

מזכיר הממשלה נגד היועמ"שית: "לא בסמכותך לבטל החלטות ממשלה"

המזכיר יוסי פוקס ציין כי היועמ"שית פסלה את "ההטבות לחיילי המילואים" - אך אלו כלל לא הוזכרו במכתב ששלחה הבוקר בהרב-מיארה. בתגובה לטענה כי חלק מההחלטות עברו במסלול "עוקף ייעוץ משפטי", האשים: "כאשר עמדת הממשלה לא מוצאת חן בעיני הייעוץ - הוא שולף 'ג'וקר משפטי'"

[איתמר אייכנר](#) | 20:10 11.2.2024 **YNET**

מזכיר הממשלה עו"ד יוסי פוקס השיב להחלטת היועצת המשפטית לממשלה גלי בהרב-מיארה [לפסול החלטות ממשלה שהתקבלו לטענתה ללא תהליכי עבודה תקינים](#), וטען כי "החלטות הממשלה התקבלו כדת וכדין ואין כל עילה לבטלה". במכתב ששיגר פוקס למשנה ליועמ"שית עו"ד גיל לימון, כתב כי "לא בסמכותכם לבטל החלטות ממשלה. סמכות כזו מסורה לממשלה עצמה, או למחוקק או לבית משפט מוסמך לאחר שקיים הליך הוגן".

במכתב התייחס פוקס להחלטת הממשלה "בעניין הטבות לחיילי המילואים ששירתו במלחמת חרבות ברזל" וטען כי היועמ"שית פסלה אותה - אולם במכתב ששלחה הבוקר בהרב-מיארה לא הייתה כלל התייחסות להטבות הללו.

לקריאת המכתב המלא - לחצו כאן

עוד הוא כתב כי "מזכירות הממשלה הפעילה את נוהל עבודת הממשלה בחירום, המאפשר לקבוע הוראות והנחיות אחרות מאלו הקבועות בתקנון", וכי "חרף זאת, לא חרגתי וזו פעם אחת מהתקנון לעבודת הממשלה למרות מצב החירום". טענה זו העולה בתגובה לטענת היועמ"שית מהבוקר, לפיה "אירעו מספר מקרים, בהם תוך כדי ישיבת הממשלה או ועדת השרים, הובאו לדיון תוספות מהותיות להחלטות שנידונו. הצעות אלו אושרו מבלי שהתבצעה לגביהן עבודת מטה מקצועית או משפטית הנדרשת לפני הבאתן לדיון".

היועמ"שית קבעה במכתב כי עולה חשש שהפעלת אותן סמכויות חריגות נועדה "לעקוף את דרכי העבודה התקינות של הממשלה, במטרה לקיים דיון בנושאים שלא הושלמה לגביהם הבחנה מקצועית ומשפטית נדרשת לפי תקנון עבודת הממשלה" - ומזכיר הממשלה השיב: "מאז כניסתי לתפקיד מעולם לא עלתה הצעת החלטה על שולחנה של הממשלה מבלי שצורפה לה חוות דעת משפטית".

"הממשלה היא הרשות המינהלית הראשונה של מדינת ישראל. המליאה היא לא 'חותמת גומי' של השרים או של הייעוץ המשפטי. הדרישה לפיה הממשלה אינה רשאית להכניס שינויים בהצעה שמוצגת לפנייה משמעה שמי שמכין את ההצעה הופך להיות הרשות המוסמכת. הדרישה אינה מתקבלת על הדעת. כאשר הממשלה מחליטה להכניס תיקונים, היא עושה את תפקידה", טען.

פוקס אף תקף את היועמ"שית, והאשים אותה בשליפת "ג'וקר משפטי", כאשר עמדת הממשלה "לא מוצאת חן בעיני הייעוץ", מבלי נימוק של ממש". לדבריו, "הכלי הזה, יש בו משום שימוש לרעה בסמכות. הוא פוגע במשילות, בייחוד בעת מלחמה".

מנגד, בהרב-מיארה קבעה בהודעת משרד המשפטים שיצאה מטעמה כי האינטרס הציבורי יפגע דווקא "בהיעדר תהליכי עבודה תקינים ותיאום בין משרדי הממשלה". כך לדבריה, "עלולות להתקבל החלטות לא חוקיות". ההחלטות, שהתקבלו לטענתה בניגוד לעקרונות שציינה במכתבה, צריכות להיות מובאות לדיון מחדש בממשלה, "לאחר השלמת עבודת המטה המשפטית הנדרשת".